

18.

A számla, nyugta kibocsátásának alapvető szabályai

2011.

A számlázásra vonatkozó előírásokat az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: áfatörvény), valamint az e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletek tartalmazzák.¹

1. Számlakibocsátási kötelezettség

Az áfa adóalany az áfatörvény számlázásra vonatkozó általános szabálya szerint **köteles számlát kibocsátani az általa teljesített termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról** a termék beszerzője, a szolgáltatás igénybevevője részére² (ha az tőle eltérő más személy, vagy szervezet). Számlakibocsátási kötelezettség terheli az adóalanyt a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás ellenértékébe beszámítható **előleg tekintetében** is. (E kötelezettség alól kivételt képez a nem jogi személy nem adóalany által fizetett előleg, de csak akkor, ha annak összege nem éri el a 900 ezer forintot és a termék vevője, szolgáltatás igénybevevője az előlegről számlát nem kér.)

A számlát főszabály szerint **az ügylet áfatörvény szerinti teljesítéséig** (előleg esetén annak kézhezvételéig, jóváírásáig) de **legfeljebb az attól számított ésszerű időn³ belül ki kell bocsátani.**

Az ésszerű idő⁴

- előleg készpénzzel, készpénz-helyettesítő eszközzel történő megtérítése esetén haladéktalan (azonnali) számlakibocsátási kötelezettséget jelent,
- a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás ellenértékének az ügylet áfatörvény szerinti teljesítésének időpontjáig megvalósuló, készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel történő megtérítése esetén haladéktalan (azonnali) számlakibocsátási kötelezettséget jelent,
- az előzőektől eltérő esetekben, az ügylet teljesítésétől (illetve az előleg jóváírásától) számított 15 napon belül (vagyis legkésőbb a 15. napon) teljesítendő számlakibocsátási kötelezettséget jelent, feltéve, hogy a kibocsátandó számlának az áfatörvény előírásai szerint áthárított általános forgalmi adót kell tartalmaznia. (Azokban az esetekben, amikor a kibocsátandó számla áthárított áfát az áfatörvény rendelkezései alapján nem tartalmaz, az ésszerű időt – arra vonatkozó külön szabály hiányában – a fogalom köznapi értelmében kell meghatározni.)

Az áfatörvény lehetőséget ad arra, hogy bizonyos törvényi feltételek fennállása esetén az adóalany a számlaadási kötelezettségét gyűjtőszámla,⁵ illetve egyszerűsített adattartalmú számla⁶ kibocsátásával teljesítse.

¹24/1995. (XI. 22.) PM rendelet és a 46/2007. (XII. 29.) PM rendelet.

²Áfatörvény 159. § (1) bekezdés.

³Áfatörvény 163. § (1) bekezdés.

⁴Áfatörvény 163. § (2) bekezdés.

⁵Áfatörvény 164. §.

⁶Áfatörvény 176. §.

A számlakibocsátási kötelezettség a terméket értékesítő, szolgáltatást nyújtó (illetve ezek előlegében részesülő) adóalanyt terheli. Az áfatörvény ugyanakkor lehetőséget biztosít arra is, hogy a számla kibocsátására kötelezett megbízása alapján, annak meghatalmazottja teljesítse a számlakibocsátási kötelezettséget.⁷

Mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól az adóalany az olyan termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása tekintetében, amely a tevékenység közérdekű vagy speciális jellegére tekintettel adómentes,⁸ feltéve, hogy az ügyletről a számviteli törvény⁹ rendelkezéseinek megfelelő bizonylatot bocsát ki.¹⁰

Áfával számítottan 900 ezer forintos értékhatár alatt mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól az adóalany, ha a terméket megvásárló, a szolgáltatást igénybevevő olyan nem adóalany személy (ide nem értve a nem adóalany jogi személyeket), aki/amely az ügylet ellenértékét – a teljesítés napjáig – készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel,¹¹ vagy pénzhelyettesítő eszközzel¹² megtéríti, és számla kibocsátását nem kéri.¹³ (Ilyen esetben az adóalanyt nyugtaadási kötelezettség terheli.)

Nincs lehetőség a számlaadási kötelezettség alól való **mentesülésre** a következő esetekben:

- adóalany felé teljesített termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás és ezek előlege (feltéve, hogy az ügylet nem adómentes annak közérdekű, vagy speciális jellegére tekintettel),
- nem adóalany jogi személy felé teljesített termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás és ezek előlege (feltéve, hogy az ügylet nem adómentes annak közérdekű, vagy speciális jellegére tekintettel),
- termék Európai Közösségen (továbbiakban: Közösség) belüli értékesítése (ide tartozik az új közlekedési eszköz Közösségen belüli értékesítése is),¹⁴
- jogi személynek nem minősülő nem adóalany részéről 900 ezer forintot elérő, vagy azt meghaladó előleg fizetése,¹⁵
- jogi személynek nem minősülő nem adóalany részéről 900 ezer forintot el nem érő előleg fizetése, ha a termék vevője, szolgáltatás igénybe vevője számlát kér,¹⁶
- jogi személynek nem minősülő nem adóalany személy részére teljesített, olyan termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás, amelynek ellenértékét készpénzzel, vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel, pénzhelyettesítő eszközzel a teljesítésig megfizetik, feltéve, hogy az adót is tartalmazó ellenérték eléri vagy meghaladja a 900 ezer forintot,¹⁷
- jogi személynek nem minősülő nem adóalany személy részére teljesített, olyan termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás, amelynek ellenértékét készpénzzel, vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel, pénzhelyettesítő eszközzel a teljesítésig megfizetik és az adót is tartalmazó ellenérték nem éri el a 900 ezer forintot, de a termék vevője, szolgáltatás igénybevevő számlát kér,¹⁸

⁷ Áfatörvény 160-161. §.

⁸ Áfatörvény 85-87. §.

⁹ 2000. évi C. törvény.

¹⁰ Áfatörvény 165. § (1) bekezdés a.) pont.

¹¹ Áfatörvény 259. § 8. pont.

¹² Áfatörvény 259. § 15. pont.

¹³ Áfatörvény 165. § (1) bekezdés b.) pont.

¹⁴ Áfatörvény 89. §, 165. § (2) bekezdés.

¹⁵ Áfatörvény 159. § (2) bekezdés b) pont ba) alpontja.

¹⁶ Áfatörvény 159. § (2) bekezdés b) pont bb) alpontja.

¹⁷ Áfa törvény 165. § (2)-(3) bekezdés.

¹⁸ Áfa törvény 159. § (2) bekezdés b) pont, 165. § (2)-(3) bekezdés.

- jogi személynek nem minősülő nem adóalany személy részére teljesített, olyan termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás, amelynek ellenértékét a teljesítésig nem (illetve nem feltétlenül) fizetik meg, illetve amelynek az ellenértékét nem készpénzzel, vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel, pénzhelyettesítő eszközzel fizetik,¹⁹
- távolsági értékesítés,²⁰
- sorozat jelleggel történő ingatlan értékesítés.²¹

2. Az egyes bizonylatokra vonatkozó szabályok

2.1. Számla

Számla minden olyan okirat, amely megfelel az áfatörvény X. fejezetében meghatározott feltételeknek A számlával esik egy tekintet alá minden olyan okirat is, amely kétséget kizáróan az adott számlára hivatkozva, annak adattartalmát módosítja (és megfelel a törvényi előírásoknak).²²

A Közösség más tagállamában nyilvántartásba vett adóalany által kiállított bizonylatok közül számlának minősül a termékértékesítéséről, szolgáltatásnyújtásról kibocsátott olyan okirat, amely megfelel a Héa-irányelv²³ 226-231. és 238-240. cikkével harmonizáló azon előírásoknak, amelyek abban tagállamban alkalmazandóak, amelyben az adóalanyt nyilvántartásba vették.²⁴

A számla kötelező adattartalma a következő²⁵:

- a számla kibocsátásának kelte;
- a számla sorszáma, amely a számlát – kétséget kizáróan – azonosítja;
- termék értékesítőjének, szolgáltatásnyújtójának adószáma (amely alatt a termék értékesítését, szolgáltatásnyújtását teljesítette);
- ha a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője az adófizetésre kötelezett, akkor a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének adószáma [amely alatt, mint adófizetésre kötelezettnek a termék értékesítését, szolgáltatás nyújtását teljesítették, (vagy amely alatt a termék Közösségen belüli értékesítését²⁶ részére teljesítették)];
- a termék értékesítőjének, szolgáltatásnyújtójának, valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének neve és címe;
- az értékesített termék megnevezése, továbbá mennyisége, illetve a nyújtott szolgáltatás megnevezése, továbbá mennyisége, feltéve, hogy az természetes mértékegységben kifejezhető (az áfatörvényben hivatkozott SZJ illetve vtsz. szám számlán történő szerepeltetése a számlakibocsátó döntési körébe tartozó kérdés);
- a teljesítés – illetőleg az előleg átvételének, jóváírásának – időpontja, ha az eltér a számla kibocsátásának keltétől;
- az adó alapja, továbbá az értékesített terméknek az adó nélküli egységára, illetőleg a nyújtott szolgáltatás adó nélküli egységára, ha az természetes mértékegységben

¹⁹ Áfatörvény 165. § (1) bekezdés b) pontja

²⁰ Áfatörvény 29. § , 165. § (2) bekezdés.

²¹ Áfatörvény 165. § (2) bekezdés.

²² Áfatörvény 168. § (1) bekezdés.

²³ A Tanács 2006/112/EK irányelve a közös hozzáadottértékadó-rendszerről.

²⁴ Áfatörvény 6. § (4) bekezdés, 168. § (3) bekezdés.

²⁵ Áfatörvény 169. §.

²⁶ Áfatörvény 89. §,

kifejezhető, valamint az alkalmazott árengedmény, feltéve, hogy azt az egységár nem tartalmazza;

- az alkalmazott adó mértéke;
- az áthárított adó, kivéve, ha annak feltüntetését az áfatörvény kizárja;
- adómentesség esetében, valamint abban az esetben, ha adófizetésre a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője kötelezett, jogszabályi hivatkozás vagy bármely más, de egyértelmű utalás arra, hogy a termék értékesítése, szolgáltatásnyújtása
 - mentes az adó alól, vagy
 - az után a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője az adófizetésre kötelezett;
- új közlekedési eszköz Közösségen belüli értékesítése esetén az áfatörvényben külön meghatározott, az új közlekedési eszközre vonatkozó adatok,²⁷
- utazásszervezési szolgáltatás nyújtása esetében jogszabályi hivatkozás vagy bármely más, de egyértelmű utalás arra, hogy az áfatörvény XV. fejezetében meghatározott különös szabályokat alkalmazták;
- használt ingóság, műalkotás, gyűjteménydarab vagy régiség értékesítése esetében jogszabályi hivatkozás vagy bármely más, de egyértelmű utalás arra, hogy az áfatörvény XVI. fejezet 2. vagy 3. alfejezetében meghatározott különös szabályokat alkalmazták;
- pénzügyi képviselő alkalmazása esetében a pénzügyi képviselő neve, címe és adószáma.

A számlán **az áthárított adót** akkor is **fel kell tüntetni forintban**, ha az ellenérték külföldi pénznemben kifejezett.²⁸ Külföldi pénznemben kifejezett adóalap esetén az adó forintban történő meghatározásakor az áfatörvény 80. §-ában foglaltak figyelembe vételével kell eljárni. A forint összeg meghatározásához alkalmazott árfolyam olyan árfolyam lehet, amelyet belföldön pénzváltási engedéllyel rendelkező hitelintézet devizában eladási árként jegyez; vagy a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) hivatalosan közzé tesz. Az MNB árfolyam akkor alkalmazható, ha az adóalany az MNB árfolyam választására vonatkozó döntését az állami adóhatóságnak (bejelentő, változás bejelentő lapon) előzetesen bejelentette. Az MNB árfolyam alkalmazására vonatkozó választási jog úgy gyakorolható, hogy az valamennyi olyan termékértékesítésre, szolgáltatásnyújtásra és termék Közösségen belüli beszerzésre kiterjed, amely esetében az adó alapja külföldi pénznemben kifejezett. Az olyan adóalany, aki (amely) élt az MNB árfolyam alkalmazásra vonatkozó választási jogával, attól a választása évét követő naptári év végéig nem térhet el.²⁹ Az áfatörvény 80. §-a az alkalmazható árfolyam meghatározása mellett azt is előírja, hogy milyen időpontban érvényes árfolyam alkalmazandó. Főszabály szerint az ügyletnek az áfatörvény szerinti teljesítése időpontjában érvényes árfolyamot kell alkalmazni.

Az **előlegről kibocsátott számla** annak a termékértékesítésnek, szolgáltatásnyújtásnak az adatait tartalmazza, amelynek az ellenértékébe az előleg beszámítható.³⁰

A **számla magyar nyelven**, vagy bármely más élő nyelven kibocsátható.³¹ **Idegen nyelven** kiállított számla esetében az adóigazgatási eljárás keretében lefolytatott ellenőrzés során a

Áfatörvény 259. § 5. pont.

²⁸ Áfatörvény 172. §

²⁹ Áfatörvény 80. §.

³⁰ Áfatörvény 159. § (3) bekezdés.

³¹ Áfatörvény 178. § (2) bekezdés.

számla kibocsátójától megkövetelhető, hogy saját költségére gondoskodjon a hiteles magyar nyelvű fordításról (feltéve, hogy a tényállás tisztázása másként nem lehetséges).³²

A számla papíralapon és elektronikus úton is kibocsátható³³. A papíron kibocsátott számla tekintetében figyelemmel kell lenni a számla, egyszerűsített számla és nyugta adóigazgatási azonosításának, valamint a nyugta adását biztosító pénztárgép és taxaméter alkalmazásáról szóló 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet előírásaira is. A papíron kibocsátott számlának két fajtája van

- nyomtatványként nyomdai úton előállított számla
- számítástechnikai eszköz útján előállított és papírra nyomtatott számla.

Nyomtatványként nyomdai úton előállított számla esetén figyelemmel kell lenni többek között arra, hogy csak az adóhatóság által megállapított sorszámtartománynak megfelelő számla kerülhet alkalmazásra (a kiadott sorszámtartományok a Nemzeti Adó- és Vámhivatal honlapján megtalálhatóak). A nyomtatvány előállítója illetve forgalmazója a nyomtatványt kizárólag adóalanynak értékesítheti, a nyomtatvány értékesítéséről kibocsátott számlájában fel kell tüntetnie az értékesített nyomtatvány megnevezése mellett annak sorszámtartományát is, valamint a nyomtatvány beszerzőjének az adószámát. A nyomtatványt számlaként felhasználó adóalanynak a nyomtatványt szigorú számadás alá kell vonnia.³⁴

Számítástechnikai eszköz útján előállított és papírra nyomtatott számla abban az esetben alkalmas adóigazgatási azonosításra, ha szigorú számadás alá vonása úgy valósul meg, hogy az azt előállító számlázó program kihagyás és ismétlés nélkül, folyamatosan biztosítja a sorszámozást.³⁵ (2010. szeptember 27-től a számlán nem kell feltüntetni, hogy az eredeti vagy másolati példány.³⁶)

Számítástechnikai úton előállított és papírra nyomtatott számla esetén a számla kibocsátójának olyan dokumentációval kell rendelkeznie, amely tartalmazza a program működésére, használatára vonatkozó részletes leírást, valamint a program készítője (vagy jogutódja) által, a számla kibocsátójának (a program használójának) címzett írásos nyilatkozatát arról, hogy a program maradéktalanul megfelel a vonatkozó jogszabályi előírásoknak.³⁷ (A számlázó programok előzetes minősítése, vagy véleményezése nem tartozik az állami adóhatóság feladatkörébe.)

Az elektronikus úton történő számlázás tekintetében az áfatörvény előírásai mellett az elektronikus számlával kapcsolatos egyes rendelkezésekről szóló 46/2007. (XII. 29.) PM rendelet előírásai is figyelembe veendőek. Számlát elektronikus úton kibocsátani, illetőleg ilyen módon rendelkezésre álló számlára adólevonási jogot alapítani kizárólag abban az esetben lehet, ha a számla és az abban foglalt adattartalom sértetlensége és eredetiségének hitelessége biztosított.³⁸

Elektronikus úton kibocsátott számlának³⁹ minősül a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője részére az adatok – vagy digitális tömörítés felhasználásával – adatállományok elektronikus úton történő továbbítása, személyes rendelkezésre bocsátása telefonvezeték,

³² Áfatörvény 178. § (3) bekezdés.

³³ Áfatörvény 174. §.

³⁴ 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1-1/D.§-ok.

³⁵ 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/E. § (1) bekezdés.

³⁶ 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/F. § (1) bekezdésének hatályon kívül helyezése 2010. szeptember 27-től

³⁷ 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/E. § (2) bekezdés.

³⁸ Áfatörvény 175. §.

³⁹ Áfatörvény 259. § 5. pont.

rádiós, optikai vagy egyéb elektromágneses rendszeren keresztül, elektronikus adatfeldolgozás céljára. Az elektronikus számlának két fajtája van:

- az elektronikus aláírásról szóló törvény⁴⁰ rendelkezései szerinti, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással és minősített szolgáltató által kibocsátott időbélyegzővel ellátott számla,
- az elektronikus adatszerezrendszerben (EDI) elektronikus adatként létrehozott és továbbított számla.⁴¹

Az elektronikus számlázás számlakibocsátónál történő bevezetése nincs hatósági engedélyhez kötve, az adóalany maga választja meg (akár számlánként) az általa alkalmazott számlázási módot, vagyis hogy papíralapon vagy elektronikus úton bocsát e ki számlát. Az EDI rendszer alkalmazásának feltétele, hogy a számlakibocsátásra kötelezett és a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője előzetesen és írásban megállapodjon az EDI alkalmazásáról és használatáról.⁴² Az elektronikus aláírással és időbélyegzővel ellátott számla kibocsátásának nem törvényi feltétele a számlakibocsátó és a terméket beszerző, szolgáltatást igénybevevő előzetes megállapodása, a két fél együttműködése ugyanakkor ilyen elektronikus számla alkalmazása esetén is elengedhetetlen, tekintve, hogy a számla befogadójának esetleg még fel kell készülnie az elektronikus számla tárolására, archiválására (stb.).⁴³

2.2. Egyszerűsített adattartalmú számla

A számla egyszerűsített adattartalommal történő **kibocsátására a következő esetekben van lehetőség:**⁴⁴

- előlegről történő számla kibocsátás esetén, feltéve, hogy a számlán szereplő adatok forintban kifejezettek,
- a számla kibocsátása olyan ügyletről történik, amelynek az ellenértékét az ügylet teljesítéséig a termék vevője, szolgáltatás igénybevevője készpénzzel, készpénzhelyettesítő fizetési eszközzel vagy pénzhelyettesítő eszközzel megfizette (feltéve, hogy a számlán szereplő adatok egyébként forintban kifejezettek),
- az áfatörvény előírásai szerint nem belföldön teljesülő termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról történő számlakibocsátás esetén, feltéve, hogy az ügyletet teljesítő adóalanynak kizárólag belföldön van gazdasági célú letelepedési helye (gazdasági célú letelepedési hely hiányában lakóhelye, szokásos tartózkodási helye van belföldön).⁴⁵

Az egyszerűsített adattartalmú számlában egyes adatokat a számla kötelező adattartalmaként meghatározottaktól eltérően kell szerepeltetni, a következők szerint⁴⁶:

- az adó alapja és adó nélküli egységára helyett az ellenérték adót is tartalmazó összege tüntetendő fel,
- az alkalmazott adómérték nem tüntethető fel, 25%-os adómérték alá tartozó ügylet esetén 20%-os, 18%-os adómértékűnél 15,25%, 5%-os adómérték alá tartozónál 4,76% százaléktértek szerepeltetendő,⁴⁷

⁴⁰ 2000. évi XXXV. törvény.

⁴¹ Áfatörvény 175. § (2) bekezdés.

⁴² Áfatörvény 175. § (4) bekezdés.

⁴³ További hasznos információk találhatóak az elektronikus úton kibocsátott számlákra vonatkozó egyes rendelkezések értelmezéséről szóló APEH Közleményben.

⁴⁴ Áfatörvény 175. § (1) bekezdés.

⁴⁵ Áfatörvény 176. § (1) bekezdés.

⁴⁶ Áfatörvény 176. § (2) bekezdés

⁴⁷ Áfatörvény 82. §.

- áthárított adó összeg nem szerepelhet.

A belföldön bejegyzett adóalany által nem belföldön teljesített termékértékesítésről, szolgáltatásnyújtásról kibocsátott egyszerűsített adattartalmú számlában a következő adatok szerepeltetendők:

- a számla kibocsátásának kelte,
- a számla sorszáma, amely azt kétséget kizáróan azonosítja,
- a termék értékesítőjének, a szolgáltatásnyújtójának adószáma,
- a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybe vevőjének adószáma, ha ő az adó fizetésére kötelezett,
- a termék értékesítőjének, szolgáltatásnyújtójának valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének neve és címe,
- az értékesített termék megnevezése, továbbá mennyisége, illetőleg a nyújtott szolgáltatás megnevezése, továbbá mennyisége, feltéve, hogy az természetes mértékegységben kifejezhető, (a számlakibocsátó döntésétől függően az áfatörvényben hivatkozott SZJ illetve vtsz. szám),
- az „áfatörvény területi hatályán kívül” kifejezés.

2.3. Gyűjtőszámla

Gyűjtőszámla kibocsátására akkor kerülhet sor,⁴⁸ ha az adóalany ugyanannak a szervezetnek, személynek több számlakibocsátásra jogalapot teremtő ügyletet teljesít

- a teljesítés napján egyidejűleg, illetve
- a rá vonatkozó adó-megállapítási időszakban.

Az azonos teljesítési napon történt ügyletekről gyűjtőszámla kibocsátásáról külön megállapodás nélkül is dönthet a számla kibocsátója. A számlakibocsátási kötelezettség a teljesítés napján, de legkésőbb attól számított ésszerű időn belül teljesítendő.

A nem azonos napon, csak azonos adó-megállapítási időszakban teljesített ügyletekről gyűjtőszámla csak akkor bocsátható ki, ha a gyűjtőszámla alkalmazásáról **a felek előzetesen megállapodtak.**⁴⁹ Gyűjtőszámla legfeljebb a számlakibocsátásra kötelezett adó-megállapítási időszakának teljesítéséről bocsátható ki, ezen időszakon belül – a felek megállapodásának függvényében – rövidebb **időszakra vonatkozóan** (pl. havi bevalló esetén egy hetes időszakokra) is kibocsátható. A nem azonos napon teljesített ügyletekről kibocsátandó gyűjtő számla esetén az ésszerű időt a számlakibocsátásra kötelezett adóalanyra vonatkozó adó-megállapítási időszak utolsó napjától kell számítani. Ennek megfelelően a gyűjtő számlát pl. havi bevalló esetén legkésőbb a hónap utolsó napját követő 15. napon ki kell bocsátani.⁵⁰

A gyűjtőszámlában **az összes számlakibocsátásra jogalapot teremtő ügyletet tételesen**, egymástól elkülönítetten, úgy **kell feltüntetni**, hogy az egyes ügyletek adóalapjai – az alkalmazott adómérték, illetőleg adómentesség szerinti csoportosításban – összesítetten szerepeljenek.⁵¹ A gyűjtőszámlának nincs saját teljesítési időpontja, az áfatörvény szerinti teljesítési időpontok az egyes ügyletekhez rendelve, így a gyűjtőszámlában szereplő valamennyi ügylet esetén azok áfatörvény szerinti teljesítési időpontját kell szerepeltetni. Ezen speciális rendelkezéseken kívül a gyűjtőszámlára is a számlára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.⁵²

⁴⁸ Áfatörvény 164. § (1) bekezdés.

⁴⁹ Áfatörvény 164. § (2) bekezdés.

⁵⁰ Áfatörvény 164. § (2) bekezdés.

⁵¹ Áfatörvény 171. § (1) bekezdés.

⁵² Áfatörvény 164. § (4) bekezdés.

2.4. Számlával egy tekintet alá eső okirat

Számlával egy tekintet alá eső okiratnak minősülnek **mindazok az okiratok, amelyek kétséget kizáróan valamely adott számlára hivatkozva, annak adattartalmát módosítják.**⁵³ Számlával egy tekintet alá eső okirat kibocsátásával az áthárított adó alapjának, összegének módosítása – így a számla helyesbítése, érvénytelenítése – mellett a számlán feltüntetett egyéb adatok (például helytelen cím) javítása is megtörténhet.

A számlával egy tekintet alá eső okirat nem egy fajta bizonylattípus, hanem azon bizonylatok összefoglaló neve, amelyek egy adott számlára hivatkozva, annak bármely adatát módosítják. Ennek megfelelően tehát a 2007. december 31-ig hatályos általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvény (a továbbiakban: régi áfatörvény) fogalmai szerinti helyesbítő számla, sztornó számla, illetve az áfatörvény szóhasználata szerinti módosító számla, illetve érvénytelenítő számla is számlával egy tekintet alá tartozó bizonylatnak minősül, nevezze is a számlakibocsátó bármilyen néven az ilyen korrekciós bizonylatot. De ugyancsak ebbe a kategóriába tartozik bármely más, megnevezés nélkül kibocsátott, de valamely számla adatait módosító bizonylat is.

Számlával egy tekintet alá eső okirat kibocsátásával korrigálható pl. a számítástechnikai úton kibocsátott számlán feltüntetett hibás teljesítési időpont is. Nem feltétlenül szükséges azonban a korrekcióhoz számlával egy tekintet alá eső okiratot kibocsátani, abban az esetben, ha a hibás teljesítési időpontot nyomdai úton előállított, kézzel kitöltött számla tartalmazza, ilyen esetben a hibás adat az eredeti számlán javítható annak olyan áthúzásával, ami nem eredményezi az eredeti olvashatatlanságát, és a helyes adat beírásával, a javítás időpontjának, okának és a javító személyének feltüntetésével. Nem kell számlával egy tekintet alá eső okiratot átadni a termék vevőjének, szolgáltatás igénybevevőjének akkor sem, ha a számla hibáját a számlának a jogosult részére történő rendelkezésre bocsátását megelőzően észleli az adóalany, ilyenkor a hibás számlát elégséges a számlaadásra kötelezett a saját rendszerében érvényteleníteni, és a jogosult részére egy új, hibátlan számlát kiállítani. Nem korrigálható pusztán számlával egy tekintet alá eső okirattal az olyan hiba, amikor például két hasonló nevű adóalany közül nem a tényleges vevő részére történt számla kibocsátás. Ilyen esetben a tévesen kibocsátott számlát számlával egy tekintet alá eső okirattal érvényteleníteni kell, és a termék tényleges vevője, illetve a szolgáltatás tényleges igénybevevője részére számlát kell kibocsátani.

A számlával egy tekintet alá eső okiratot legkésőbb a módosításra, korrekcióra jogalapot teremtő tény, egyéb körülmény bekövetkezésétől számított 15 napon (ésszerű időn) belül⁵⁴ ki kell kibocsátani.⁵⁵

A számlával egy tekintet alá eső okirat **minimális adattartalma** a következő:

- az okirat kibocsátásának kelte;
- az okirat sorszáma, amely azt kétséget kizáróan azonosítja;
- hivatkozás arra a számlára, amelynek adattartalmát az okirat módosítja;
- a számla adatának megnevezése, amelyet a módosítás érint, valamint a módosítás természete, illetőleg annak számszerű hatása, ha ilyen van.⁵⁶

⁵³ Áfatörvény 168. § (2) bekezdés.

⁵⁴ Áfatörvény 163. § (2) bekezdés b) pont.

⁵⁵ Áfatörvény 170. § (2) bekezdés.

A számlával egy tekintet alá eső okiratra egyekben a számlára vonatkozó előírásokat kell alkalmazni.⁵⁷ Az áfatörvény a számlával egy tekintet alá eső okirat minimális adattartalmát határozza meg (ugyanúgy, mint a számlának, vagy az egyszerűsített adattartalmú számlának az adattartalmát), mely adattartalmon felül a bizonylaton az adóalanyok bármely, általuk fontosnak tartott adatot szerepeltethetnek.

2.5. Nyugta

Áfával számítottan 900 ezer forintos értékhatár alatt mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól az adóalany, ha a terméket megvásárló, a szolgáltatást igénybevevő olyan nem adóalany személy (ide nem értve a nem adóalany jogi személyeket), aki/amely az ügylet ellenértékét – a teljesítés napjáig – készpénzzel, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel,⁵⁸ vagy pénzhelyettesítő eszközzel⁵⁹ megtéríti, és számla kibocsátását nem kéri.⁶⁰ Ezekben az esetekben az adóalany **köteles** a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője részére **nyugtát kibocsátani**.⁶¹

A **nyugta kötelező adattartalma** a következő:

- a nyugta kibocsátásának kelte;
- a nyugta sorszáma, amely azt kétséget kizáróan azonosítja;
- a nyugta kibocsátójának adószáma, valamint a neve és címe;
- a termék értékesítésének, szolgáltatás nyújtásának adót is tartalmazó ellenértéke.⁶²

Nyugta kizárólag papír alapon bocsátható ki⁶³ és **kizárólag magyar nyelven** állítható ki.⁶⁴ A nyomdai úton előállított nyugtára ugyanazok a szabályok alkalmazandóak, mint a nyomdai úton előállított számlára, azzal az eltéréssel, hogy ha a nyugtanyomtatvány egyben az abban megjelölt szolgáltatás igénybevételeire is jogosítja annak bemutatóját (jegyként is funkcionál), a nyugtára nem kell állami adóhatóság által kijelölt sorszámtartományt alkalmazni.⁶⁵

Nyugtaadási kötelezettségüknek **kizárólag pénztárgéppel, taxaméterrel tehetnek eleget** az alábbi adóalanyok, illetve üzletek.⁶⁶

- a taxiszolgáltatást nyújtó adóalanyok,
- a gyógyszertárak,
- a 2009. október 15. napján hatályos TEÁOR '08 46.2-46.7 szerinti nagykereskedelmi tevékenységet folytató adóalanyok, üzletek a részben vagy egészben készpénzzel vagy készpénz-helyettesítő eszközzel történő kiskereskedelmi értékesítésük tekintetében,
- a 2009. október 15. napján hatályos TEÁOR '08 47.1-47.7 és 47.91 szerinti kiskereskedelmi, az 56.1 és 56.3 szerinti vendéglátási (kivéve a mozgó szolgáltatásnyújtást), az 55.1-55.3 szerinti szálláshely-szolgáltatási, a 77.1-77.2 és

⁵⁶ Áfatörvény 170. § (1) bekezdés.

⁵⁷ Áfatörvény 170. § (2) bekezdés.

⁵⁸ Áfatörvény 259. § 8. pont.

⁵⁹ Áfatörvény 259. § 15. pont.

⁶⁰ Áfatörvény 165. § (1) bekezdés b.) pont.

⁶¹ Áfatörvény 166. § (1) bekezdés.

⁶² Áfatörvény 173. §.

⁶³ Áfatörvény 174. § (2) bekezdés.

⁶⁴ Áfatörvény 178. § (4) bekezdés.

⁶⁵ 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/B. §.

⁶⁶ 24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1. számú melléklet.

77.3.3 szerinti kölcsönzési és a 95.1-95.2 szerinti javítási tevékenységet folytató valamennyi adóalany, üzlet, mozgóbolt, **kivéve**⁶⁷

- o a betétdíjas göngyöleget visszaváltó üzlet,
- o a csomagküldő szolgálat, kivéve annak nyílt árusítást végző üzlete, bemutatóterme,
- o az ipari - kivéve élelmiszeripari - tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, ha termelő és értékesítő tevékenységét ugyanabban a helyiségben folytatja,
- o a termelői borkimérés,

az utazási iroda, utazási ügynökség, turisztikai szolgáltató iroda utazási szolgáltatásai tekintetében.

(Az üzlet fogalmát a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény határozza meg.)

Az adóhatóság a nyugtaadásra kötelezett indokolt kérelmére **felmentést adhat a pénztárgép kötelező alkalmazása alól** abban az esetben, ha az adóalany szociális vagy egészségügyi helyzete miatt a pénztárgép alkalmazása rá nagy terhet róna, illetve akkor, ha az adóalany gazdasági tevékenységének természete, illetve tevékenysége végzésének egyéb körülményei miatt a nyugta adása pénztárgép alkalmazásával nem oldható meg, vagy csak aránytalanul nagy megterheléssel lenne megoldható⁶⁸

A nyugtaadási **kötelezettsége alól** az adóalany **egyedi engedély alapján nem mentesíthető**, nyugtaadási kötelezettség alól csak törvényi előírás alapján lehet mentesülni. Azok az adóalanyok is, akik a pénztárgép alkalmazása alól mentesülnek, kötelesek nyugtát kibocsátani.

Törvényi előírás alapján mentesül a nyugtakibocsátási kötelezettség alól az adóalany abban az esetben, ha⁶⁹

- sajtóterméket értékesít;
- a szerencsejáték szervezéséről szóló törvény⁷⁰ hatálya alá tartozó szerencsejáték szolgáltatást nyújt;
- kezelőszemélyzet nélküli automata berendezés útján teljesíti a termék értékesítését, a szolgáltatás nyújtását.

3. Speciális szabályok

3.1. Számla kibocsátásának átvállalása

A számlakibocsátási kötelezettségnek a kötelezett saját maga, illetőleg – megbízása alapján és képviselőjében – az általa választott meghatalmazott is eleget tehet. Utóbbi esetben **a kötelezettnek és meghatalmazottjának előzetesen és írásban meg kell állapodnia** egymással –különösen – a számlakibocsátás elfogadásának feltételeiről és módjáról.⁷¹

A számla kibocsátásában meghatalmazottként akár a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője, akár harmadik személy eljárhat. A meghatalmazást írásba kell foglalni. A

⁶⁷24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1. számú melléklet c) pont.

⁶⁸24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 3. § (2) bekezdés.

⁶⁹ Áfatörvény 167. §

⁷⁰ 1991. évi XXXIV. Törvény.

⁷¹ Áfatörvény 160. § (1) bekezdés.

meghatalmazás szólhat egy ügylethez fűződő számlaadási kötelezettség teljesítésére, vagy szólhat akár a számlakibocsátási kötelezettség általános érvényű teljesítésére.⁷²

Azon személy, szervezet által kiállított számla, aki/amely a számla kibocsátására kötelezett meghatalmazottjaként jár el, abban az esetben alkalmas – az egyéb feltételek teljesülése mellett – adóigazgatási azonosításra, ha nyomdai úton előre előállított számlanyomtatvány használata esetében a meghatalmazott a számlanyomtatványt egy másolati példányban eljuttatja a számlakibocsátásra kötelezettnek.⁷³

Az ügylethez fűződő számlakibocsátási kötelezettségnek – feltéve, hogy annak nem a kötelezett saját maga tesz eleget – kizárólag egy meghatalmazott tehet eleget, még abban az esetben is, ha a kötelezett egyébként több személy részére is adott meghatalmazást.⁷⁴ **A számlakibocsátáshoz fűződő, jogszabályban meghatározott kötelezettségek teljesítéséért a kötelezettel együtt a meghatalmazott egyetemlegesen felelős** abban az esetben is, ha a felek a megállapodásukban másként rendelkeztek.⁷⁵

3.2. Csoportos adóalany számlázása

Csoportos adóalany számlaadási kötelezettségét a számlaadásra vonatkozó általános szabályok szerint teljesíti⁷⁶ azzal a különbséggel, hogy esetében minden csoporttag a harmadik személyekkel kapcsolatos, az adózással összefüggő egyéb jogviszonyaiban az adózással kapcsolatos iratokon (például a számlán) a **csoportazonosító számot** [a csoport közösségi adószámát, feltéve, hogy a konkrét ügyletre tekintettel az is szükséges)] **és saját adószámát is köteles feltüntetni.**⁷⁷

A csoportos adóalanyiségben részt vevő tagok, a számla, egyszerűsített számla és nyugta adóigazgatási azonosításáról, valamint a nyugta adását biztosító pénztárgép és taxaméter alkalmazásáról szóló 24/1995. (XI. 22.) PM rendeletben az egyes bizonylatok adóigazgatási azonosításra való alkalmasságával szemben támasztott követelményeket tagonként külön-külön is teljesíthetik.⁷⁸

3.3. Felvásárlási okirat

A **mezőgazdasági tevékenységet folytató, különleges jogállású adóalanytól** az áfatörvény mellékletében⁷⁹ **meghatározott** saját előállítású, feldolgozású **terméket vásárló, szolgáltatót igénybevevő** – nem különleges jogállású – belföldön nyilvántartásba vett **adóalanyt felvásárlási okirat kibocsátási kötelezettség terheli.** A felvásárlási okirat kiállítása révén a mezőgazdasági tevékenységet végző különleges jogállású adóalany mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól.⁸⁰

A felvásárlási okirat **kötelező adattartalma** a következő:

- a felvásárlási okirat kibocsátásának kelte;
- a felvásárlási okirat sorszáma, amely azt kétséget kizáróan azonosítja;

⁷²Áfatörvény 161. §.

⁷³24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 1/I. § (1) bekezdés a) pont.

⁷⁴Áfatörvény 160. § (3) bekezdés.

⁷⁵Áfatörvény 160. § (2) bekezdés.

⁷⁶Áfatörvény X. fejezet.

⁷⁷Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 22/A. § (2) bekezdés.

⁷⁸24/1995. (XI. 22.) PM rendelet 7/A. § a) pont.

⁷⁹Áfatörvény 6. és 7. számú mellékletei.

⁸⁰Áfatörvény 202. § (2) bekezdés a) pont.

- a termék értékesítőjének, szolgáltatásnyújtójának, valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének neve, címe és adószáma;
- az értékesített termék megnevezése, és az annak jelölésére legalább az áfatörvényben alkalmazott vtsz., továbbá mennyisége, illetőleg a nyújtott szolgáltatás megnevezése, továbbá mennyisége, feltéve, hogy az természetes mértékegységben kifejezhető;
- a teljesítés időpontja, ha az eltér a felvásárlási okirat kibocsátásának keltétől;
- a kompenzációs felár alapja, továbbá az értékesített termék kompenzációs felár nélküli egységára, illetőleg a nyújtott szolgáltatás kompenzációs felár nélküli egységára, ha az természetes mértékegységben kifejezhető, valamint az alkalmazott árengedmény, feltéve, hogy azt az egységár nem tartalmazza;
- az alkalmazott kompenzációs felár mértéke;
- a kompenzációs felár összege;
- a termék értékesítőjének, szolgáltatás nyújtójának, valamint a termék beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének aláírása.⁸¹

A felvásárlási okirat kibocsátási kötelezettséget kizárólag a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője teljesítheti; az ilyen ügyletről gyűjtő felvásárlási jegy nem bocsátható ki, és a bizonylat egyszerűsített adattartalommal nem bocsátható ki.⁸²

A felvásárlási okirattal kapcsolatos, de az áfatörvény XIV. fejezetében nem szabályozott kérdésekben az áfatörvénynek a számlázásra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.⁸³

3.4. Mezőgazdasági tevékenységet folytató adóalany számlázása

Az olyan adóalany aki/amely tevékenységére tekintettel az áfatörvény XIV. fejezetének előírásai alapján kompenzációs felár érvényesítésére jogosult, az áfatörvény általános szabályai szerint kötelezett számla, illetve nyugta adására. Kivételt ez alól csak az olyan – az áfatörvény 198. § a)-b) pontjai alapján mezőgazdasági tevékenységnek minősülő – termékértékesítése, szolgáltatásnyújtása képez, melyet belföldön nyilvántartásba vett – nem különleges jogállású – adóalany felé végez,⁸⁴ feltéve, hogy a felvásárlási okirat egy példányával rendelkezik.

A mezőgazdasági tevékenységet folytató adóalany a harmadik országbeli, illetve a Közösség más tagállamában nyilvántartásba vett – nem különleges jogállású mezőgazdasági tevékenységet végző – adóalany felé (vagyis olyan külföldi felé, akivel szemben az áfatörvény 200. §-a alapján kompenzációs felár megtérítésére tarthat igényt) nem mentesül a számlakibocsátási kötelezettség alól (azaz ez esetben nem a külföldi felvásárló állít ki felvásárlási jegyet, hanem a mezőgazdasági tevékenységet végző adóalany állít ki számlát). Az ilyen számlában adóalap helyett a kompenzációs felárat, adómérték helyett a kompenzációs felár mértékét, áthárított adó helyett az áthárított kompenzációs felárat kell szerepeltetnie.⁸⁵

3.5. Alanyi adómentes számlázása

Az alanyi adómentes adóalanyt alanyi adómentes minőségében az általános szabályok szerint számlakibocsátási kötelezettség terheli. E kötelezettségének kizárólag olyan számlával tehet

⁸¹ Áfatörvény 202. § (3) bekezdés.

⁸² Áfatörvény 202. § (4) bekezdés.

⁸³ Áfatörvény 202. § (4) bekezdés.

⁸⁴ Áfatörvény 202. § (2) bekezdés a.) pont.

⁸⁵ Áfatörvény 202. § (2) bekezdés b.) pont.

eleget, amelyben áthárított adó, illetőleg az adó tartalom meghatározására alkalmas százalékérték nem szerepel.⁸⁶ Figyelemmel kell lenni arra, hogy az áfatörvény XIII. fejezetének előírásai alapján az alanyi adómentes adózó nem jár el minden ügyletében alanyi adómentes minőségében.⁸⁷

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

⁸⁶Áfatörvény 197. § (2) bekezdés c.) pont.

⁸⁷Áfatörvény 193. §.